

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/28/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513201899
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8513201899.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci mal. R. V., nar. XX.XX.XXXX a V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. N., ul. H. č. XX/A, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, deti rodičov Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. N., ul. H. č. XX/A, t.č. bytom V. N., ul. H. č. XXXX/XX a O. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. N., ul. H. č. XX/A, t.č. bytom u R. D., V. XXXX, XXX XX W., D. republika, za účasti M. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. N., ul. H. č. XX/A, v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/73/2013-34 zo dňa 04.09.2013 takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že „Súd mení rozsudok Okresného súdu v Starej Ľubovni č.k. 4P/166/2011-38 zo dňa 30.11.2011 vo výroku o výživnom pre mal. deti tak, že toto výživné zo strany otca mal. detí Q. V., nar. XX.XX.XXXX zvyšuje pre mal. R. V., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 26 eur mesačne na sumu 27,20 eur mesačne a pre mal. V. V., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 26 eur mesačne na sumu 27,20 eur mesačne a zo strany matky mal. detí O. V., nar. XX.XX.XXXX z v y š u j e pre mal. R. V., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 26 eur mesačne na sumu 27,20 eur mesačne a pre mal. V. V., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 26 eur mesačne na sumu 27,20 eur mesačne, ktoré výživné sú rodičia mal. detí povinní uhrádzať vždy do 15-tého dňa tohto ktorého mesiaca vopred k rukám M. D., nar. XX.XX.XXXX, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania“.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu s Stará Ľubovňa č.k. 4P/166/2011-38 zo dňa 30. 11. 2011 boli maloleté deti R. a V. V. zverené do osobnej náhradnej starostlivosti M. D.. Zároveň súd zaviazal rodičov maloletých detí prispievať na výživu maloletých detí sumou 26,- Eur mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29. 12. 2011.

Ďalej mal za preukázané, že otec maloletého dieťaťa je nezamestnaný, je evidovaný na úrade práce. Jeho príjem pozostáva z dávky v hmotnej núdzi zo sumy 99,- Eur. Žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá mu vypomáha. Matka je starobnou dôchodkyňou.

Z písomného vyjadrenia matky zistil, že táto je bez finančných prostriedkov.

Ďalej mal za preukázané, že o detí je riadne postarané. Obe deti chodia do materskej škôlky. Náklady na ich výživu pozostávajú z nákladov na stravu, ošatenie obuv a podobne.

Na takto skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého sú splnené podmienky na zvýšenie výživného pretože doposiaľ určené výživné nezodpovedá zákonnej výške minimálneho výživného. Aj napriek tomu, že rodičia nemajú zamestnanie, je ich zákonnou povinnosťou plniť si svoju vyživovaciu povinnosť aspoň vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona číslo o 601/2003 Z.z. o životnom minime v znení neskorších predpisov.

Poukázal na ustanovenie § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 78 ods. 1 3 Zákona o rodine.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí. Navrhla, aby odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že je bez práce, snaží si nájsť akúkoľvek prácu a je si vedomá, že musí si plniť svoje povinnosti. Nie je schopná plniť výživné pretože nemá žiaden príjem. Uviedla, že sa voči nej vedie trestné stíhanie pre neplatenie výživného a je v zúfalej situácii. Uvedomuje si, že potreby detí rastú ich vekom a stanovené výživné je minimálne a sú dané zákonom, ale jej mesačný príjem je nulový, ak nie je schopná plniť výživné.

Kolíznym opatrovníkom podal písomné vyjadrenie k odvolaniu matky. Uviedol, že na nich zotrúva a na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku (§ 219 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia uvedeným súdom prvého stupňa. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil.

K odvolacím námietkam matky odvolací súd dodáva.

Odvolacia námietka matky sa dotýka toho, že matka je bez akéhokoľvek príjmu a nie je schopná plniť svoju vyživovaciu povinnosť určenú prvostupňovým súdom.

Podľa ust. § 62 ods.1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ust. § 62 ods.5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ust. § 78 ods.1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa ust. § 78 ods.3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p., i ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka *res iudicatae* - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať (ustanovenie § 163 O.s.p.).

Výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti z ročných dávok, alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok, pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo plnenie dohody. Ide o zásadu "rebus sic stantibus". Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov.

Prvostupňový súd v prejednávanej veci pri zisťovaní zmeny pomerov na strane povinných rodičov vychádzal zo zistenia, že na ich strane nedošlo k zásadnej zmene pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, keďže aj v čase pôvodného rozhodovania boli nezamestnaní a v súčasnosti sú rovnako nezamestnaní. Otec poberal dávku v hmotnej núdzi a je evidovaným uchádzačom o zamestnanie. Matka je bez akéhokoľvek príjmu.

Správny je záver prvostupňového súdu, že na strane oboch rodičov nejde o podstatnú zmenu pomerov. Dôležitou okolnosťou pre zmenu pomerov bolo však to, že došlo k zmene výšky výživného v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa v zmysle ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Prvostupňový súd tak zvýšil výživné len na sumu 27,20 Eur mesačne na obe deti, pretože táto suma je sumou, ktorú musí plniť každý rodič bez ohľadu na schopnosti, možnosti a majetkové pomery, ide o minimálnu výšku rozsahu výživného určenú zákonom.

Veľmi dôležitou a závažnou skutočnosťou je, že od posledného rozhodovania došlo k výraznej zmene pomerov na strane maloletých detí. Maloletá V. začala navštevovať materskú škôlku. Výživné určené v minimálnej výške nepostačuje na pokrytie ani základných potrieb maloletých detí, ktoré uspokojuje osoba, ktorej boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Súdom určené výživné však nemôže

byť nižšie ako je 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté alebo na nezaopatrené dieťa, ktorého výška v súčasnosti je 27,20 Eur mesačne.

Odvolací súd na záver dodáva, že prípade určovania minimálneho zákonom stanoveného výživného je vhodnejšie určovať výživné sumou 30 % zo životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Ak sa zmenia úpravy výšky výživného minima, automaticky zvýšenie premietne sa to do výšky určeného minimálneho výživného.

Obaja rodičia si však musia uvedomiť, že zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti nezanikla ich vyživovacia povinnosť a že ich povinnosťou je snažiť zabezpečiť si prácu, obživu a snažiť si zabezpečiť prostriedky, aby bolo v ich možnostiach svoju vyživovaciu povinnosť plniť tak, aby boli splnené odôvodnené potreby ich maloletých detí. Pri minimálnom výživnom môžu byť uspokojené iba obvyklé základné potreby.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.